

ARRÓL MIÉRT NEM TUDOK ITT MA ÉLNI

G U L Y Á S J Ó Z S E F

drágul a kenyér sebaj a tüdő a lép
a lép a tüdő tam-tam
vagyis: hazudtam loptam csaltam
de nem volt elég
(helyettük mondom mert ők süketek némák)
így is kezdődhet
jobban is kezdhettek volna
Bori Imrének írandó versemet
ki vagy a mennyekben
mi atyánk bocsásd meg az ő vétkeiket
Sikonda
ott kellett volna nyaralni
kondámmal a síkon
(sík és konda levágva)
mint egyes kis írók
jaj bocsánat: nagy írócskák
az újvidéki
az új és vidéki színházról
de oda töketleneket
s tök-életlen fejeket hívnak az ostoba
a mostoha kritikusok
bocsásd meg a mi vétkeinket
nem
nem
nem mi vétkeztünk Paradiso a kuckóban

tata fönt a kuckóban
te vagy a legnagyobb szélhámos
te sírfeltárogató
nem izgat ki nyaral Sikondán
kit festenek
kiról portrész a kis magy. festőművészet
kinek ül
és ki ül
itt-ott (tán Vicei Károly?)
a színházigazgató 100 évig
írószövetségi elnök éppúgy de hiába
s majd jönnek
a nagy magyar de máí festők
gatyamadzagjukat megoldva
sajátosan válogatva ki a nagyját
dögöljön meg
dögöljenek meg mondta Singer doki
a virágos balkonok alatt
akit egy zenész uszított ellenem
jó fél-zenész
zenésze a gyatra világnak
perelje be Gulyás Jóskát
mondta a százéves aggastyánnak
mit mond?
be kell perelni perelje be azt a gazfickót
sértegeti magát
varrógépnek nevezi
hallja mond valamit
mert látom hogy jár a szája
dicsérem az eszét
(ez az igazi bükk nem a valódi)
dögöljön meg
mindnyájan dögöljenek meg
uram bocsá
mit mondtam? igen dögöljenek meg
nem uram
egyenként nyúzd meg őket
a hamisan esküvőket
én láttam a bíróságot belülről is

köszönöm elég volt
torkig vagyok vele (mit pisszeg?
ne féltsen maga engem
öreg vagyok én már a vak is látja
mindenhez
ehhez is elég öreg)
torkig vagyok vele
mint ezekkel a szabadkai gazfickókkal
pereljem be?
hagyjon engem zenész
zenésze a silánynak
ennek a silány kis világnak
engedjen éhes vagyok
láttam én már éjjeliőrt nappal
ne magyarázzon
hazudni én is tudok
nekem hiába beszél
régén kijártam én már azt az iskolát
hagyjon engem
láttam én már fán bagót
láttam én már éjjeliőrt
nappal meghalni
93 éves vagyok remélem
egyedül élek
ezt az utcát nem rólam
valamelyik ellenségemről fogják
elnevezni úgyis
hála a papnak
ettől nyugodtan fogok aludni
ha minden jól megy
néha levezet egy lány a lépcsőn
(régii szép skatulyák
dunsztosüvegeim jövődő örököse ő)
egyedül járok ebédelni
10-től 12-ig teszem meg az utat
a korzó egyik végétől
a korzó másik végéig
mondtam: 93 éves vagyok
nincs senkim csak a zsidó hitközség

aki eltemet remélem
ha sikerül egyszer meghalnom
ezt már alig remélem
39 bocsnak 93 éves vagyok
(összeszavarnak ezek az ostoba ügyvédek
látta hogy nézett rám?)
lábamon jön fel a hideg
egyszer átítat teljesen remélem
hűlök kihűlök megfagyok
30 fokos nyárban megfagyok
nyáron nagykabátban
ember tudja mi az?!
mit érdekel engem ki örököl és mit
utánam este volt
jötték hozzám ilyen Burkus Valériák
hogyan interjút készítsenek
ki az ország legidősebb aktív
ügyvédje? ó szegények
azt hitték pont ők hiányzanak
kérdéseikkel ugyan
legkisebb dolgom is nagyobb annál
ki az ország legidősebb
aktív ügyvédje? hagyjuk
pont ez hiányzik nekem
meg a 7 Nap
régóta figyelem én ezeket
tegnap elköltöztek innen
itt az eresz alatt laktak sokáig
vagy 30–40 évig
egyik jobb mint a másik
(nem a szerkesztők)
így múlnak napjaim
remélem
valamelyik ellenségemről fogják elnevezni
ezt az utcát
vérpád ez itt vagy színpad?
színpad ez itt vagy kínpad?
vagy híd a jövőbe?
(az árkon át be a bokrok közé

bele a gödörbe)
melyik hiányzik?
mindig a másik
hol is tartottam zenész?
kis tökfilkókkal álmodom
kis tökfickókról fogják
elnevezni ezt az utcát is
itt éltem én
93 év hogy sikerült ennyit kibírnom
mennyit kibír az ember
„az oncsaházi szegények”
mi van az oncsaházi szegényekkel?
milyen hang ez
maga zümmög zenész?
ki mondta magának?
hazugság rágalom hazugság
ezekkel szemben
még az igazat is tagadni kell
én? tévedés
igaz jött az Oncsa bizarr s tétova szegény
népe bekopogtak
kopogtattak halkán félénken
(hogy találtak meg mindig?)
de hagyjuk hess gonoszság
hiss hiss aprónép
már tudtam amikor kopogtattak
szaporán félénken
(néha kifelé is szegények)
boldogtalan ember
boldog voltam igen boldog voltam
ó mit beszélek
nem szerettem őket rágalom
én senkit se szerettem
dehogysis dolgoztam nekik ingyen
ki meri azt állítani?
hogy még hazudtam is értük?
nem emlékszem
öreg ember vagyok én már
mit bólingatnak

mit bámulnak úgy rám az utcán hajlongva?
kik ezek?
dehog dolgoztam nekik ingyen
én hogy én fizettem
a levélbélyeg árát is
hogy én fizettem?
ki merné azt itt állítani?
az ilyenektől
még a megváltást se fogadnám el
visszautasítom
tűzzék a saját mellükre
akasszák fel magukat
mikor én beléptem elhallgattak a Székben
„szegények ügyvédje”
tüntessétek ki magatokat
engem nem az biztos
engem lesz aki eltemet és kész
a zsidó hitközség
s ha nem majd aki
néha levezet a lépcsőkön
jólesik bizony mondhatom
ilyenkor nyugodtan szidhatom a világot
nem kell vigyázni
nem kell a lépcsőt nézmem
nem kell a lábam elé nézni
nyugodtan szidhatom a világot
akárcsak ezeket
a művelt kisvárosi tökfejeket
mint az én morcosom
a múltkor azt mondja ő
az az arany kis barna nő
maga épp olyan
ugyanúgy szidja a világot
más szóval
ezeket a fölKent kisvárosi tökfejeket
úgy mint a többieket
(rossz vetése e világnak)
lám ilyen vers születik
ha sürgetik siettetik az embert

Imre bá
ugye jobb nem jóban lenni velük
jó jó de nem túl közlelől
mert bajt hoznak az ember
tisztességben megőszült fejére
sok gondot okoznak
csak semmi államellenest
mondta a szerk Hegyesen
(ott szokott a banda évente egyszer össze-
csődülni és jól bezabál)
csak semmi államellenest
mondta a szerk a Csépe-napon
nekem mondja? nohát
én államellenest? én?
nekem mondja
aki szinte meteorológus költő vagyok
a felhőkkel bajlódom?
nem először hallok ilyesmit
bolondnak nézel te engem?
mondta Végel László a Magyar Szónál
még annak idején
és visszaadta verseimet
(egyébként hogy
mindenről jól informáljam a világot
a lap még ma is
jön nekem néhány millióval)
na jó nem mondom
hogy én abszolút ártatlan volnék
de hogy vannak itt
kétszer akkora gazfickók
abban biztos lehetsz
ez napnál világosabb olvasó
a lexikonok és
a tankönyvek is telis-tele vannak velük
s a kalendáriumok
hogy véletlen el ne felejtsem
rólam meg egy Hascsik
vagy Pastyik nevezetű atyafi
ó mit nem mond szegény

mi által valami lexikonféleségben
az Új Jugó lexikonban?
emlegetnek megemlítenek
méltóztatnak említeni engem is
(és megemlegetnek
arról majd gondoskodom)
ahogy Pistike elképzeli
a költőt és a költészetet
a szerkesztő meg a világot
a szegény szerencsétlen szerkesztő
a világot a lexikont és
így tovább kulcs szerint
meg a jó anyja csája szerint is
amíg finom vagyok
ja a bécsi iskola!
nem mondom nagy dolog a bécsi iskola
de nekem nem hiányzik
én ludasi ember vagyok
hol tartottunk?
hülye tökvicsori lexikonszerkesztő
hülye adatszolgáltató
jaj de meleg van itt
uram bocsáss vízre kiszáradok
legjobb volna Sikondán
élvonalbeli vajdasági magyar költőként
vagy pikk-első
magyar de vajdasági költőként
hohó!
nincs meghívó
sorompó le
Híd-díj nélkül nincs meghívó
nyitott sorompó
Sikonda Fészek Klub Magvető
és legyeskedő festőművészek
de van: megvető
ó a nagyiván kaszát minektek
ahogy a lexikonok
irodalomtörténetek
s tört irodalmak rám vonatkozó passzusaival

ki lehet törölni
kritikusaim úgy áldassanak
(közülük lásd Utasi Csaba)
még majd ők mondják meg szegények
mitévő legyek itt most
vagy máskor és akárhol
mit és hogyan
pont ez hiányzik nekem
biztos kaptafa és kolonc
meg ez a tűrhetetlen forróság
ehun viszik e
haj de meleg van forr a fejem
öreg tégy vízre elájulok
jaj meg szabad-e kérdezni szerkesztő
ilyen melegben:
gondolja hogy a költészet forrásai
Palicson nem apadtak el?
én nem látom semmi okát
hogy a közeljövőben a Híd
G. J. verseket közöljön
hacsak ebből nem lesz valami
noha csak firkálgatok
arról hogy miért nem tudok itt ma élni
s miért nem akarok
mire mentünk ezzel is
és magunkkal? semmire
semmire se mentünk semmivel!?
ne kiabáljon
ki kiabál? én? én kiabálok?
bizony könnyen megesik
hogy az ember elveszti a fejét
ebben a hőségben
és ilyen világban
ne járjon annyit a szája!
nekem beszél?
nem maga maga halhatatlan
menjen a csudába
kijártam én azt az iskolát
bent majd megbeszéljük

mondom menjen innen amíg szépen van
bent majd megbeszéljük
hagyjon engem békén
hagyjon mert csodát csinállok
ne diskuráljon
aztán mehet az istenhez panaszra
ismerem én magukat
mint a rosszpénzt
maga sem az égből pottyant
ide jól látható
tessék beállni a sorba
itt az ellenőr ugorjon
jaj a kezem!
(minden éjjel otthagynom álmomban
a nyáresti villamoson
ottmarad az ajtónyílásban
minden éjjel s örökre)
Pribojba kellene utaznom
Pribojba akarnak küldeni
tán deportálni
menj Pribojba mondta drug Slavko Matković
ne is gyere haza vész el
mert noha az utóbbi időben
nemigen hallatom a hangom
nyilvánosan
azért nem alszom ám
ostoba fecsegő banda
mostanában egyre több kis énekes kezd
körülottem hírnévre kapni
egyik a rajzregényt másik
a gitárt fontosabbnak tartja
mint a szocializmust
amaz Symposiont szerkeszt: Lacika
két versem közül
a harmadikat szívesen közölné
(már megint hazudik)
neked én Petőfi Sándor vagyok
mért végeztem én akkor
csaknem Pesten kisfiú?

mért tanultam én akkor Pesten esztétikát?
nem baj az
de ki mondta hogy tanulj?
nem sokat vesztettél
különben: nem kár érted
itt sűrög-forog ahelyett hogy
rendes munka után nézne
ásna kapálna például vagy
fordíthatna is
de nem: ő értelmiségi hülyegyerek
gitárral jobbról
rajzregénnyel balról jól fejbe kólintva
itt kóvályog
vízeszű tánczeneszakértő
végzett hülyegyerek
a Symposion Tolnaitól Badáig
lefelé egyenes úton a gödörbe
nullától nulláig
Bálint meg a kisbajmoki zsákutcából
az irodalmi zsák
a művészeti zsákutcáig
vagyis a világhírnévig
és vissza
ahogy Pista képzei a világhírnevet
barátaival egyetemben
a vajdasági irodalmat
a vajdasági magyar irodalom Pistája
Sinkó Ervin cipőpertlijén
gombot cserebogárként pörgetve
brúgattyúzva
milyen etika?
a vajdasági magyar irodalom
Symposion-féle aranykorának
rögeszméjébe jegecesedve
mint egy felakadt lemez
önmaga árnyékában csépelődve
nyögi nyögdecseli:
üss oda a légyecsapóval
meg a franciasapkával

oh nádrealizmus!
ahogy belépek a kisvárosi antikváriumba
itt a forradalmi költő
kiált fel Mák Ferenc vidáman
nem majd mákos
aki Bözsikét irodalomnak nézi
annak én világos
(és jobb is) hogy nem vagyok
de nem is akarok
forradalmi költő lenni
Szabadka és Eszék közt
megélénkült az irodalmi forgalom
te mész Budzsákba mondják
nem értem hogy tudnak ezek
úgy ráhibázni a lényegre
akik magukat nagy serényen
de szégyenkezve
vagy szégyenkezve de serényen
Bécsbe Londonba küldik
ők mennek a könyvhétre Magyarországra
én meg a fenébe
és örüljek mert örülnöm kellene
nem tudom miért
mit keresnél te New Yorkban?
kérdezte Fehér Ferenc
tavaly az írotáborban
(szép tenor gondoltam kár érte)
mit keresnél te New Yorkban?
menj Noszára
az a te igazi világod kiskomám
jé hát csakugyan
van ennek a Fehérnek sütnivalója
mit is keresnék én Londonban?
mit is keresnék én Londonban?
hogy mit keresnék Londonban?
hát a kurva életet!
de valóban mit is keresnék én Londonban?
ötvenéves vagyok
és nem dicsekedhetem

sikerekben gazdag
irodalmi pályával mint ő
vagy Pap József például
meg a sok többi példa nélküli
bánom is én akárki
nem beszélhetek irodalmi sikerekről
díjak elismerő szavak
meg a kutya pék fafüle
harminc éve ugatok
de Pista egy bűdös szót nem írt le rólam
(nem is adnék sokat
a lelki üdvösségéért)
nem mintha hiányozna a véleménye
írjon ő csak barátairól
de sajnós adnak a szavára tekintély
tán sírva fakadjak
hogy semmit se értem el a pályán
és ebben az életben?
tudom örülnének sokan
hogya így volna
de nem úgy verik a cigányt
és záporoznak szájukból
a hülyénél hülyébb szocialista-
ellenes viccek
tele vannak velük intézményeink
mint csalánnal a zsák
a rádiók csalánoszsákjából
bújnak elő dűnnyögve
én meg itt ülök a világ bejáratánál
vagy kijárat ez? nem tudom
és hessegetem a fejem körül
keringő dongókat
majdcsak vége lesz gondolom sírva vidáman
de előbb még pofonok esnek íme

(1986)